

Der er endnu kun eet Punkt, jeg vil bevære, nemlig det af den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) stillede Endringsforslag. Den Kritik, det har været underkastet, var ganske vist ikke mild, men jeg tør sige, at det efter Forslagets Beskaffenhed dog var en mild Kritik. Den ærede Rigsdagsmand kaldte Endringsforslaget sit Nødbanker, men dette Nødbanker vil vistnok gaae tilbunds.

Schonhønder: Jeg maa tilstaae, at jeg blev noget overrasket ved at see det Resultat, hvortil den første Deel af Betænkningen er kommen. Det ærede Udvalgs Fleertal fremhæver meget vidtløftigt de store Udgifter, som for Regjeringen ville være forbundne med at forberede Fæstningsværkernes Salg, de store Udgifter, som i den Tid, disse Forberedelser staae paa, ville være forbundne med Vedligeholdelse af Veie, Tilsyn osv., og den lange Række af Aar, som det vil vare, inden disse Udgifter kunne ventes at ville flyde ind igjen og give Erstatning for det, som er udbrødt. Udvalget foreslaaer at komme bort fra disse Banstueligheder ved at overdrage den hele Sag til Kommunen, og jeg vilde ansee dette for en meget heldig, endogfaa en meget snild Udvei, dersom denne Tanke overhovedet lod sig realisere, men jeg troer rigtignok, at den ikke paa nogen Maade vil kunne iværksættes. Jeg overseer ikke, at der for Kjøbenhavns Commune kunde være store Fordele at vinde ved en saadan Afgjørelse af Sagen, idet den derved vilde faae afgjørende Indflydelse paa Anlægget af Gader, Pladser osv. paa det omtalte Terrain, men jeg kan ikke see rettere, end at denne Indflydelse allerede idetmindste tildeels er sikret ved Bestemmelsen i Lovudkastets § 7, hvor der jo staaer, at der skal gives Kjøbenhavns Commune Leilighed til at høre sig om alle disse Ting, og jeg troer rigtignok, at, dersom Kommunen ikke vil indlade sig paa dette Arrangement, bør man ikke kalde dette Mangel paa Energi eller Driftighed hos Kommunen. Jeg tilstaaer, at jeg for mit Vedkommende snarere vilde ansee det for temmelig, maastee endogfaa i høi Grad uforfarligt, om Kommunen vilde indlade sig paa en saa dristig og

storartet Speculation, som dette vilde være. Det er jo umuligt allerede nu at forudsæe, hvorledes en saadan Speculation vilde afvikle sig efter Forløbet af den lange Række af Aar, som ganske vist vilde hengaae, inden den kunde blive sluttet, og den vilde være saa meget dristigere, forekommer det mig, som der under de nuværende Forhold uomtvistelig ikke er nogen særdeles Trængsel til Byggegrunde. Det har viist sig i den senere Tid, hvor trevint det er gaaet med Afhændelsen paa Gammelholm; det er derved godtgjort, at der ikke er nogen stor Trængsel tilstede. En Overdragelse til Kommunen bør altsaa kun skee under saadanne Vilkaar, at man er fuldkommen sikker paa, at den ikke vil have Tab ved denne Affaire, men dette vil jo medføre Betingelser, som let kunne have til Følge, at Statskassen kommer til at staae overordentlig uheldigt og muligens vilde tabe en Deel af den Capital, den virkelig eier i disse Grunde. Men dersom et saadant Arrangement ikke kommer istand, hvad vil saa Følgen deraf være? Den vil være, at Sagen atter udskydes i 2 Aar, men dette er uheldigt for Kjøbenhavns Borgere, der i mange Aar med Længsel have imødeset, at denne Sag kunde blive bragt til Ende, og som vistnok have fuldt Krav paa, at man endelig kommer til en fast Plan med Hensyn til, hvad der skal gøres med dette Terrain, enten det bliver at benytte til Byggegrund eller til Kjøbenhavns Forstjævnelse og Bequemmelighed. Desuden troer jeg, at man i høi Grad maa længes efter at komme ud af den, — jeg kunde næsten sige — Oplosningstilstand, hvori Kjøbenhavns Bolde befinde sig, og som efter min Mening i mange Aar har været en Skam for en saa stor og smuk By som Kjøbenhavn. Det vilde derfor forekomme mig heldigt, om man forkastede Forslaget under Nr. 13, der gaaer ud paa Indsættelse af en ny Paragraph, og dersom man til samme Tid vedtager Forslaget under Nr. 1, saa vil jo Spørgsmaalet om, hvorvidt Fæstningsværkerne ere nedlagte eller ikke, der synes at være et af de kildne Spørgsmaal, staae uberørt, medens Regjeringen faaer fuld Behjælp til strax at paabegynde den fornødne Forberedelse til at afhænde Fæstningsværkernes Terrain. Desuden kan jeg ikke see Andet, end